

חליבה ומשק חליבה

האם לרסס או לטבול פטמות בגמר החליבה?

עזרא שושני, אגף למיכון וטכנולוגיה – שה"מ

מאוניברסיטת לואיזיאנה בחנו נושא זה בניסוי שדה. הומצה היפוכלורית שימשה כחומר חיטוי והמדד שנבחן היה שיעור דלקות חדשות בין שתי השיטות. בכל קבוצה היו 75 פרות. זמן הניסוי היה כחודש וחצי (זמן ניסוי מאד קצר לצרכי בדיקת שיעורי נגיעות! – ע.ש.). במשך זמן זה אובחנו 28 דלקות עטין חדשות בקבוצת הפרות שפטמותיהן נטבלו (D), לעומת 25 דלקות בקבוצת הפרות שפטמותיהן רוססו (S) (טבלה 1). מספר הדלקות שנגרמו על ידי

בדפון האחרון של NMC* הועלה נושא זה על הפרק כיון שריסוס פטמות לאחר החליבה הפך לנוהג נפוץ, במיוחד בעדרים גדולים. לשיטה זאת יתרונות (חומר החיטוי חופשי מחומרים מזהמים בחלב, זבל ולכלוך, הפחתת הזמן המוקדש לפרה, וירידה בצריכת כמות חומר החיטוי), אך גם חסרונות (תרסיס המסוכן לבריאות החולבים, אפשרות לספיגת יוד דרך העור לחלב, כיסוי חלקי של הפטמות אם החיטוי אינו מבוצע כראוי). חוקרים

טבלה 1. מספר דלקות העטין החדשות הכולל והמפולג לקטגוריות נגיעות שונות בין שתי קבוצות הטיפול (S – ריסוס פטמות בתום החליבה; D – טבילת פטמות בתום החליבה).

טיפול	סה"כ	סטאפ' אוראוס	סטאפ' אחרים	קוליפורמים
S	25	8	9	
D	28	3	15	3

חומרי חיטוי אחרים הנפוצים הרבה יותר אצלנו. כמו כן, חייבת להינקט זהירות במסקנות בשל הקף המדגם הקטן שבניסוי זה. בהתייחס לקורה אצלנו: על אף שאני נוטה להעדיף חיטוי פטמות באמצעות טבילה, איני יכול להתעלם מנוחות חיטוי הפטמות בריסוס במכונני החליבה הגדולים. אך שני סייגים לכך: בעת השימוש בריסוס יש לנקוט זהירות רבה בלחצי אוויר לצורך יצירת התרסיס וכן להקפיד שהריסוס יבוצע מתחתית הפטמה כלפי מעלה בכדי להשיג כיסוי מלא של כל הפטמה.

סטרפטוקוקים שונים היה זהה. ההבדל הגדול ביותר היה בקטגוריית הנגיעות בסטאפילוקוקים אחרים. בהתחשב בדלקות שנגרמו על ידי כל החידקים לא נמצא הבדל מובהק בין שני הטיפולים. תוצאות אלה אינן יכולות להשליך לגבי

* National Mastitis Council = NMC (המועצה הלאומית [ארה"ב] לדלקות עטין).